

Bohoslužby v Javorníku 13.března 2016

Jan 8, 1-11

Milé sestry, milí bratři, mnohé věci jsou jasně dané. Když jsme jako kluci rozbili balonem okno, dostali jsme minimálně za uši. Žádné výmluvy, žádné mávnutí rukou či dokonce pochvaly. Něco jsme provedli a tak přišel trest. I v některých dalších oblastech je to naprosto očekávané a běžné. Když člověk poruší pravidla, je to za to nějakým způsobem trestán. Co jiného by ostatně mělo následovat? Porušení pravidel znamená ohrožení ostatních, působí škodu, nepříjemnosti. Proto přichází odplata. Nelze přeci mávat rukou nad tím, když někdo zasahuje do života druhého a působí mu starosti a škodu.

Svá daná pravidla mají nejen různé lidské činnosti, ale i sám lidský život. Máme dané hranice, ve kterých se pohybujeme, a víme, že když je budeme respektovat, nemůžeme přinést druhým lidem neštěstí. Z toho pak vyplývá, že když jsou dány hranice, musí je také někdo střežit. Lidská zkušenost praví, že jsme tak nějak nakloněni tomu zkoušet, zda se ta hranice nedá přeci jen překonat, zda se nedá o nějaký ten kousek posunout. Proto je potřeba být ve střehu a hlídat, aby se příliš neobjevovali různí průzkumníci, kteří budou hranice tlačit dál a budou tak ohrožovat pokojné soužití společnosti. V době Ježíšově tuto roli jakýchsi strážců plnili zákoníci a farizeové. Byli to lidé zbožní a vzdělaní. Zákoníci vyučovali lid přikázáním Hospodina a tak měli přehled o tom, kudy přesně ta nedotknutelná hranice vede. Farizeové byli zase dobrými praktiky, ve svém životě rady zákoníků velmi pečlivě dodržovali a tak uměli poznat, kdo se kolem nich chová nevhodně a jisté meze překračuje. V tom dnešním příběhu tak můžeme najít hned dvě postavy, na které jistě měli spadeno.

Nejprve je tu Ježíš. Vlastně žádný evidentní hříšník nebyl. Bylo těžké najít něco, v čem porušuje Mojžíšův zákon. Avšak ten jeho přístup k němu byl takový velice podivný. Proto na něj měli spadeno. Nebyl tak horlivý jako oni, spíše byl shovívavější, snad ani ty hranice nebral tak striktně a vážně. Proto byl problémem, ale jak ho nějakým způsobem korigovat? Jak to udělat, aby jeho autorita a dobrota nedávala jiným pocit, že nemusejí respektovat už tolik přikázání Mojžíšova. Právě ta byla jasnými hranicemi v tom, jak se mají lidé chovat. Stále nějak nemohli přenést přes srdce, jak se zachoval v otázce zachovávání soboty, nekladl takový důraz na přísné nic nedělaní ale mluvil o jakési svobodě, o tom, že člověk není stvořen k tomu, aby sobotě otročil, ale sobota je od toho, aby člověku pomáhala. Když takto bude učit dál, pak se může celý systém zhroutit. A tak možná právě proto počkali, až zase bude učit a přivedli před něj případ, kde se dá zcela jasně ukázat, jak to je s jeho respektem k Zákonu. Přivedli ženu,

která byla přistižena při cizoložství.

Ta žena cizoložnice vyvolává pár otázek. O koho vlastně šlo? Ježíš do chrámu, kde učil a kam mu tu ženu přivedli, přišel za úsvitu. Vše se tak odehrává poměrně brzy ráno. To museli být velmi čilí chlapci. A ta žena? Šlo o nevěstku, nebo nevěrnou manželku? A jak se vůbec dozvěděli, že je cizoložnice? Číhali na ni? Nebo ji při činu viděli jen tak náhodou, když šli na ranní vycházku? A co ten, s kým cizoložila? Na takový hřích musejí být dva. Na první pohled jsou tyto otázky možná zbytečné. Co na tom záleží, jestli číhali nebo to byla náhoda, co na tom, s kým cizoložila. Hlavní je výsledek. Je dopaden hříšník a je koho soudit. Ale právě tyto otázky, na které ani není možné dostat odpověď, ukazují k postoji těch zákoníků a farizeů. Ukazují k tomu, že jejich jednání bylo velice účelné. On totiž Zákon Mojžíšův, na který se odvolávají neříká jen, že ji mají ukamenovat. To je až druhá část toho přikázání. Ta první mluví o muži, který s ní byl. Ten je brán jako hlavní hříšník. Žena je i zákonem vnímána jako ta, která je slabší a proto nese menší vinu. On totiž ten Zákon Mojžíšův mluví předně k mužům. Co se cizoložství týče, je na nich větší díl zodpovědnosti, protože se přeci mohou rozhodnout, zda odolají, nebo podlehnou. Ostatně právě to ukazují svým životem farizeové. Dobrý následovník Zákona Mojžíšova má pevnou vůli, aby se jeho slov dokázal držet. Proč tedy zde není souzen ten, který se cizoložství také dopustil? Dost možná zákoníkům a farizeům utekl. Ale je také možné, že pro Ježíšův příběh i toto má svůj smysl. Každopádně, když tu ženu dovedou, neříká Ježíš nic, jen píše něco po zemi. Co by na to měl říkat? Je jasné, co chtějí slyšet, co ale on zároveň jen tak říct nemůže. Nepřišel přeci proto, aby byl hříšník za svůj čin kamenován, ale aby činil pokání, obrátil se k Bohu a získal tak život. To Ježíš zvěstuje a tak rychlým soudem nad cizoložnicí by všechno své zvěstování zpochybnil. Zase ale nemůže říct, že se nic nestalo. K tomu také nepřišel. Co tedy dělat? Píše si do písku.

Žalobci jsou z toho jeho psaní nesví. Proč nic neříká? Ale jak vidno, on vlastně říká. Říká jim, aby klidně začali, a první ránu ať si vezme ten, kdo je sám bez viny, kdo opravdu může soudit hřích, protože sám mu dokáže odolávat. A dál si pak píše. A jak tak píše, jeden za druhým se začali vytrácet. Co asi tak psal? U Ježíše se nedá asi moc předpokládat, že by si ryl do písku jen tak z nudy. Něco tím sledoval. Možná tím psaním ukazoval oněm žalobcům jejich vlastní viny. A ti ztráceli odvalu. Soudit hříšníka, zjevného hříšníka, to je snadné. Ale říct, že sám jsem bez viny? To není tak snadné. Zejména, když se zdá, že o těch vinách, o těch mých hříších, někdo přeci jen ví. Najednou se mezi nimi a tou ženou smazává rozdíl. Ten vlastně nebyl v tom, že ona je hříšnicí a oni jsou bez hříchu. Ten rozdíl, který ji dovedl k soudu a je nechal bez povšimnutí, ten rozdíl byl ve zjevnosti. O té ženě se to vědělo. O nich ne. Až tedy do chvíle, kdy Ježíš cosi čmáral prstem do písku. V tu chvíli horlivost soudce opustila a tu ženu nechali být. Ježíš vyhrál. Toto jeho vítězství je pro nás velice důležité.

Zmínil jsem, že možná má svůj smysl, že ti žalobci přivedli jen tu ženu a nikoliv muže, který musel být s ní. Ukazuje se tak určitá vlastnost Mojžíšova zákona. Na hřích jsou třeba dva, ale

souzen je jen jeden. Nemusí jít jen o cizoložství, ale týká se to každého hříchu, kterého se člověk dopouští. Je zde vždy hříšník, který se činu dopustí. Ale k tomu činu je také veden. Když si vzpomenu na to, jak se dá rozbít okno balonem, je to podobné. Ta noha, která kopne, je moje. Ale předtím mi to někdo blbě nakopl, takže míč letěl jinam, než jsem chtěl. Hřích má svého původce, který je na pozadí. Tak jako u té ženy. Nebyly by nevěstky, kdyby po nich muži netoužili, nebylo by cizoložství, kdyby muži netoužili po jiných ženách. Ježíš toto moc dobře ví a proto k nám přichází.

Když budu chtít zabránit tomu, aby kluci míčem rozbíjeli okno, budu mít dvě možnosti. Buď jim zakážu hrát, což by v některých případech znamenalo svázat nohy, nebo je to naučím hrát tak, by jim ty balony nelítaly všude možně, ale aby je dokázaly udržet v určitých mezích. Při ochraně lidského života zvolil ti zákoníci a farizeové první možnost, Bůh tu druhou. Jedna možnost, jak neškodit druhým, je ta, abychom nežili, abychom nebyli. To je ostatně cesta, kterou ukazuje Zákon – mzdou hříchu je smrt. Jenže pokud by v tomto bodě měl být člověk důsledný, bude země prázdná a počínání nebude mít smysl. Zcela logicky by to vedlo k tomu, že na zemi zůstane jeden člověk, kterého za jeho hřích už nebude mít kdo křtít. Zdánlivě by tento člověk už ani nebyl hříšník, protože by neměl s kým a proti komu hřešit. Jenže v podstatě by hříšníkem stále byl. Takže tato možnost řešení je zajímavá, ale neúčinná. Navíc nespravedlivá, neboť nepostihne všechny hříšníky, ale jen ty, kteří se nechají chytit. Pokud chce být člověk skutečně spravedlivý i v otázce přístupu k hříchu a hříšníkovi, je třeba se rozhodnout pro druhou cestu. Tu nám Bůh nabízí v Ježíši Kristu, když říká, že nás naučí žít tak, aby hřích nad námi neměl žádnou moc. Vidíme to krásně na Ježíšově jednání s tou ženou. Když odešli všichni soudci, sám ji nesoudil, ale řekl ať jde a více nehřeší. Bůh netouží po tom, aby trestal hříšníka, protože ví, že člověk je spíše obětí hříchu. Proto nabízí cestu, jak se z moci hříchu vymanit, jak se jím již nenechávat mást. Posílá Ježíše, který hřích porazil, když byl přibit na kříž a třetího dne vzkříšen. Hřích je poražen Ježíšem a když se Ježíše budeme držet, pak i nad námi ztrácí svou moc. Smíme tak zakoušet něco, co je v rozporu s jasně danými věcmi. Za náš hřích nedostáváme trest, ale stejně jako ta žena cizoložnice smíme slyšet: „Ani já tě neodsuzuji, jdi a nehřeš víc.“ Velikonoční svátky jsou v tomto pro nás dobou, kdy se nám zvláště silně tato Ježíšova věta ozývá. Ať již jsou naše viny a hříchy zjevné či ať již jsou před druhými ukryty, Ježíš umlčuje svým křížem hlas žalobce a svým prázdným hrobem nám zvěstuje odpuštění a cestu nového života.

Pane Ježíši, nepřišel jsi soudit, ale spasit, co by zahynulo. I nás povoláváš ke spáse. Prosíme dej, ať jsme v tomto tvém hlasem, ať naše zvěstování nesoudí, ale volá k životu.

Neděle 13.března 2016

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Středa, 21 Září 2016 08:27 -

Amen.